

bodova koju su primijenile kiparske vlasti u odsustvu kreditnog rejtinga preduzeća LNG terminal.

Shodno navedenom, Vijeće je utvrdilo da vrijednost novčanog ekvivalenta državne pomoći sadržane u garanciji za garantiranje neopozivog i безусловnog plaćanja svih dospjelih anuiteta iz dugoročnih dužničkih vrijednosnih papira – obveznica emitenta MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično preduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka realiziranih u iznosu od 27.436.000,00 KM iznosi 5.203.828,14 KM, odnosno 18.96% u odnosu na vrijednost realiziranih obveznica.

Navedeni iznos državne pomoći predstavlja razliku između referentne kamatne stope (koja predstavlja tržišnu kamatnu stopu) od 7,43% (osnovna referentna stopa 3,43% uvećana za maržu rizika od 400 baznih bodova, što predstavlja 4%) i nominalne kamatne stope u iznosu od 3,50%, diskontiran na sadašnju vrijednost, s obzirom da je rok dospeljeća obveznica 10 godina.

Diskontna kamatna stopa u konkretnom slučaju iznosi 4,43% godišnje (osnovna referentna stopa 3,43 uvećana za fiksnu maržu 100 baznih bodova ili 1%), shodno članu 6. stav (3) Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj.

Shodno navedenom, Vijeće je utvrdilo da nezakonito dodijeljena državna pomoć u obliku garancije koju treba vratiti od MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično preduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka iznosi 5.203.828,14 KM, uvećano za iznos zatezanih kamata koje teku od dana kada su se utvrdene nepravilnosti pojavile, odnosno od dana izdavanja predmetne garancije, do dana povrata utvrđenog iznosa.

U skladu s navedenim, Vijeće je odlučilo kao u tački 2. dispozitiva ovog rješenja.

Uputstvo o pravnom lijeku

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja.

Broj UP/I 03-26-1-54-19/21
23. juna 2023. godine
Istočno Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća za državnu pomoć BiH
Dženan Selimbegović, s. r.

Na temelju čl. 12. stavak (3) točka d) i 18. stavak (3) Zakona o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 10/12 i 39/20) i članka 193. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), rješavajući u postupku *ex post* kontrole usklađenosti državne potpore s propisima o državnoj potpori, pokrenutom na temelju prijave Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske za odobrenje državne potpore u obliku garancije korisniku Mješoviti holding "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - Zavisno poduzeće "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka za dugoročno zaduženje emisijom vlastitih obveznica, Vijeće za državnu potporu Bosne i Hercegovine na 136. sjednici, održanoj 22. lipnja 2023. godine, donijelo je sljedeće

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da državna potpora dodijeljena u obliku garancije Republike Srpske korisniku MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka za dugoročno zaduženje emisijom vlastitih obveznica nije sukladna Zakonu o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini.

- Nalaže se Ministarstvu financija i Ministarstvu energetike i rudarstva Republike Srpske, kao davateljima državne potpore, poduzimanje mjera za povrat nezakonito dodijeljene potpore iz točke 1. dispozitiva ovoga Rješenja u iznosu 5.203.828,14 KM od korisnika MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, uvećane za iznos zatezne kamate od dana kada je nezakonita potpora dana na korištenje do dana povrata njenog iznosa, i obavijesti Vijeće o izvršenom povratu.
- Ovo Rješenje bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

1. Tijek postupka

1.1. Zahtjev za pokretanje postupka

Vijeće za državnu potporu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće) zaprimilo je 22.6.2021. godine, pod brojem: UP/I 03-26-1-54-1/21, prijavu Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske za odobrenje državne potpore u obliku garancije Republike Srpske korisniku Mješoviti holding "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - Zavisno poduzeće "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka za dugoročno zaduženje emisijom vlastitih obveznica.

U smislu članka 14. stavak (1) Zakona o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Zakon), Ministarstvo financija Republike Srpske je svojim aktom dalo konzultativno mišljenje, broj: 06.10/421-237-1/21 od 1.6.2021. godine, na prijavu državne potpore Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske koja se odnosi na izdavanje garancije Republike Srpske za dugoročno zaduženje emisijom obveznica MH "ERS" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, te u privitku akta, shodno odredbi članka 12. stavak (2) Zakona, dostavilo Vijeću Obrazac za prijavu državne potpore Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske.

Uz Obrazac za prijavu državne potpore (u daljnjem tekstu: Obrazac prijave) podnositelj je dostavio preslike sljedeće dokumentacije:

- Odluke Vlade Republike Srpske o davanju suglasnosti za izdavanje garancije Republike Srpske za dugoročno zaduženje emisijom obveznica MH "ERS" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, broj: 04/1-012-2-1428/21 od 13.5.2021. godine,
- Zahtjeva MH "ERS" Matično poduzeće a. d. Trebinje ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, broj: 5434/21 od 11.5.2021. godine,
- Odluke Skupštine akcionara MH "ERS" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka o dugoročnom zaduženju prvom emisijom obveznica javnom ponudom, broj: SA – 1180-4/21 od 5.3.2021. godine,
- Zaključka Odbora za reviziju ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, broj: OR-6720-3/20 od 25.12.2020. godine,
- Zapisnika 51. izvanredne sjednice Skupštine akcionara ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, broj: SA – 1180/21 od 5.3.2021. godine,
- Odluke Nadzornog odbora ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka o dugoročnom zaduženju prvom emisijom obveznica, broj: NO – 6730-3/20 od 25.12.2020. godine,
- Odluke Nadzornog odbora ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka o izmjeni i dopuni Odluke o dugoročnom

- zaduženju prvom emisijom obveznica javnom ponudom, broj: NO – 5450/20 od 11.5.2021. godine,
- Procjene finansijskog stanja ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka u vezi s dugoročnim zaduženjem prvom emisijom obveznica javnom ponudom iz travnja 2021. godine (Ekonomski institut a. d. Banja Luka),
- Projekcije finansijskih izvješća, bilance stanja i uspjeha, te bilance novčanih tokova za razdoblje izdavanja garancije,
- Odluke Vlade Republike Srpske u funkciji Skupštine akcionara Akcijskog fonda Republike Srpske a. d. Banja Luka u MH "ERS" MP a. d. Trebinje o davanju suglasnosti MH "ERS" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka za prvu emisiju obveznica javnom ponudom ukupne nominalne vrijednosti 40.000.000,00 KM, broj: 04/1-012-2-563/21 od 25.2.2021. godine,
- Odluke o izmjeni Odluke Vlade Republike Srpske u funkciji Skupštine akcionara Akcijskog fonda Republike Srpske a. d. Banja Luka u MH "ERS" MP a. d. Trebinje o davanju suglasnosti MH "ERS" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka za prvu emisiju obveznica javnom ponudom ukupne nominalne vrijednosti 40.000.000,00 KM, broj: 04/1-012-2-957/21 od 1.4.2021. godine, i
- Bilance stanja, uspjeha i tokova gotovine MH "ERS" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka za 2019. i 2020. godinu.

Uvidom u podnesenu prijavu Vijeće je utvrdilo kako je ona nepravilna, jer su dostavljene neovjerene preslike dokumenata, što nije sukladno članku 2. stavak (4) Odluke o postupcima i obrascima za podnošenje obavijesti o državnoj potpori i praćenje državne potpore ("Službeni glasnik BiH", broj 64/13) i članku 5. stavak (2) Uredbe o načinu i procedurama prijavljivanja državne potpore u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik RS", broj 105/13) kojim je propisano da je davatelj državne potpore dužan uz podnesenu prijavu (obavijest) priložiti sve neophodne dokumente ili ovjerene preslike dokumenata kojima se potvrđuje ispravnost podataka navedenih u prijavi.

Također, Vijeće je iz navedenog Obrasca prijave i prateće dokumentacije zaključilo kako je navedena prijava i nepotpuna, jer ne sadrži sve dokumente neophodne za njenu ocjenu i donošenje odluke sukladno članku 12. stavak (3) Zakona.

Uzimajući u obzir navedeno, Vijeće je putem Ministarstva financija Republike Srpske zatražilo od Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske dopunu predmetne prijave državne potpore, aktom broj: UP/I 03-26-1-54-2/21 od 6.7.2021. godine.

Dana 28.9.2021. godine Ministarstvo financija Republike Srpske je aktom broj: 06.10/421-237-2/21 od 23.9.2021. godine dostavilo dopise Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske, akt broj: 05.05/052-2140-2/21 od 28.7.2021. godine i akt broj: 05.05/052-2140-3/21 od 4.8.2021. godine, u čijem privitku je dostavljena sljedeća dokumentacija:

- Garancija Republike Srpske, broj: 06.08/440-49/21 i 05.05/012-975-5/21 od 3.8.2021. godine,
- Ugovor o reguliranju međusobnih prava i obveza po osnovi Garancije Republike Srpske, broj: 06.08/440-49/21 i 05.05/012-975-5/21, za dugoročno zaduženje emisijom obveznica MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, zaključen 3.8.2021. godine između Ministarstva financija i Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske, kao davatelja garancije, s jedne strane, i MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje -

ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, kao emitenta, s druge strane, i

- ovjerene preslike dokumenata dostavljenih uz prijavu državne potpore od 22.6.2021. godine.

Shodno zaključku sa 131. sjednice Vijeća, održane 21. 3. 2023. godine, upućen je Zahtjev Centralnoj banci BiH za dostavu podataka o prosječnoj kamatnoj stopi za mjesec kolovoz 2021. godine, odnosno treće tromjesečje 2021. godine na kredite nefinansijskim poduzećima za iznose iznad 1.000.000 eura, akt broj: UP/I 03-26-1-54-17/21 od 22.3.2023. godine.

Dana 18.4.2023. godine Centralna banka BiH dostavila je tražene podatke o prosječnim kamatnim stopama na razini BiH aktom broj: 114-43-1-848-2/23 od 12.4.2023. godine.

1.2. Rješenje Vijeća, broj: UP/I 03-26-1-54-4/21 od 29. 6. 2022. godine

Rješavajući u postupku *ex post* kontrole usklađenosti državne potpore s propisima o državnoj potpori, pokrenutom na temelju prijave Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske za odobrenje državne potpore u obliku garancije korisniku Mješoviti holding "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - Zavisno poduzeće "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka za dugoročno zaduženje emisijom vlastitih obveznica, Vijeće za državnu potporu Bosne i Hercegovine na 121. sjednici, održanoj 29. juna 2022. godine, donijelo je Rješenje broj: UP/I 03-26-1-54-4/21 kojim se utvrđuje da državna potpora dodijeljena u obliku garancije Republike Srpske korisniku MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka za dugoročno zaduženje emisijom vlastitih obveznica nije sukladna Zakonu o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini.

Točkom 2. dispozitiva navedenoga Rješenja Vijeće je naložilo Ministarstvu financija i Ministarstvu energetike i rudarstva Republike Srpske, kao davateljima državne potpore, da u roku od 90 dana od dana primitka ovoga Rješenja otklone nepravilnosti utvrđene u točki 4. obrazloženja ovoga Rješenja, odnosno da obračunaju i naplate tržišnu premiju za predmetnu garanciju od korisnika državne potpore iz točke 1. dispozitiva ovoga Rješenja i Vijeću dostave dokaz o izvršenoj uplati, dok je u točki 3. istoga Rješenja navedeno kako će Vijeće donijeti negativnu odluku i utvrditi obvezu povrata nezakonito dodijeljene državne potpore ukoliko davatelj državne potpore ne postupe po zahtjevu iz točke 2. dispozitiva predmetnog Rješenja.

Dana 31.10.2022. godine Vijeće se obratilo Ministarstvu financija Republike Srpske Zahtjevom za dostavu informacija o postupanju po Rješenju Vijeća, broj: UP/I 03-26-1-54-4/21 od 29.6.2022. Naime, Vijeće je predmetnim Zahtjevom zatražilo informaciju jesu li Ministarstvo financija i Ministarstvo energetike i rudarstva Republike Srpske, kao davatelji državne potpore, u roku od 90 dana od dana primitka predmetnog Rješenja otklonili nepravilnosti utvrđene u točki 4. obrazloženja navedenoga Rješenja, odnosno jesu li obračunali i naplatili tržišnu premiju za predmetnu garanciju od MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka kao korisnika državne potpore.

Ministarstvo financija Republike Srpske je 24.11.2022. godine aktom broj: 06.08/421-333-1/22 od 11. 11. 2022. godine dostavilo Informaciju o postupanju po Rješenju Vijeća, broj: UP/I 03-26-1-54-4/21 od 29.6.2022. godine, u kojoj je navedeno kako je Ministarstvo financija poduzelo aktivnosti na otklanjanju nepravilnosti utvrđenih Rješenjem Vijeća.

Naime, u Informaciji se ističe kako je Ministarstvo financija, shodno Zakonu o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 71/12, 52/14, 114/17, 131/20, 28/21 i 90/21), Zakonu o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini i Uredbi o namjeni, kriterijima i uvjetima za

dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik RS", broj 111/20), obračunalo tržišnu premiju za garanciju Republike Srpske korisniku MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka u iznosu od 3.000.000 KM i uputilo poziv s instrukcijom za uplatu navedenom poduzeću, ali da ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka nije izvršilo uplatu tržišne premije.

U privitku navedene Informacije dostavljena su tri dopisa Ministarstva financija Republike Srpske: akt broj: 06.08/020-2514/22 od 18.8.2022. godine, akt broj: 06.08/020-2514-1/22 od 20.9.2022. godine i akt broj: 06.08/020-2514-2/22 od 28.9.2022. godine, upućena MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, kojim je zatraženo od navedenog poduzeća da na ime tržišne premije za Garanciju Republike Srpske, broj: 06.08/440-49/21 i 05.05/012-975-5/21 od 3.8.2021. godine, uplate iznos od 3.000.000 KM na Jedinstveni račun Trezora Republike Srpske.

Vijeće se 29.11.2022. godine obratilo Ministarstvu financija Republike Srpske Zahtjevom za dostavu dopune Informacije o postupanju po Rješenju Vijeća, broj: UP/I 03-26-1-54-4/21 od 29.6.2022. godine, kojim je zatražena dostava metodologije obračuna tržišne premije, odnosno načina i postupka izračuna na temelju kojega je navedeno Ministarstvo utvrdilo da iznos od 3.000.000 KM predstavlja tržišnu premiju za garanciju Republike Srpske izdanu korisniku MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka.

Ministarstvo financija Republike Srpske je 12.12.2022. godine, aktom broj: 06.08/421-333-2/22 od 7.12.2022. godine, dostavilo Dopunu Informacije o postupanju po predmetnom Rješenju Vijeća u čijem privitku je dostavljen tablični pregled obračuna tržišne premije za garanciju Republike Srpske izdanu korisniku MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka.

2. Primijenjeni propisi

Osim odredaba Zakona, Vijeće je u postupku primijenilo i odredbe Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 111/20), Zakona o električnoj energiji ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 68/20), Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 71/12, 52/14, 114/17, 131/20 i 28/21) i Uredbe o postupku izdavanja garancija Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 131/20), te u svrhu poređenja propisa Europske unije iz područja državne potpore.

Sukladno odredbi članka 4. stavak (1) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj, kojom je propisano da se državna potpora može dodijeliti ako program (shema) ili pojedinačni projekt državne potpore ispunjava uvjete iz ove Uredbe i članka 71. stavak 2. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 5/08 – izdanje međunarodni ugovori) (u daljnjem tekstu: SSP), Vijeće je obvezno prilikom ocjene zahtjeva za dodjelu državne potpore primijeniti ne samo pravo BiH nego na odgovarajući način primijeniti i kriterije i uvjete koji proizlaze iz primjene konkurencijskih pravila važećih u Zajednici i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice. Osim Uredbom o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj, obveza primjene navedenih kriterija i uvjeta Vijeću je propisana odredbom članka 71. stavak 1. točka c) SSP-a koji glasi: Tržišno natjecanje i druge gospodarske odredbe "1. Sljedeće je nespojivo s pravilnom primjenom ovoga Sporazuma, u mjeri u kojoj može utjecati na trgovinu između Zajednice i Bosne i Hercegovine: (c) svaka

državna potpora kojom se narušava ili prijeti narušavanjem tržišnog natjecanja davanjem prednosti određenim poduzećima ili određenim proizvodima", te stavkom 2. istoga članka koji glasi: "2. Svako postupanje suprotno ovome članku ocjenjivat će se na temelju kriterija koji proizlaze iz primjene pravila tržišnoga natjecanja koja važe u Zajednici, osobito čl. 81., 82., 86. i 87. Ugovora o osnivanju Europske zajednice (u daljnjem tekstu: Ugovor o EZ) i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice."

Kako odredbama Zakona i Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj nisu detaljno obrazloženi kriteriji i uvjeti iz pojma/definicije državne potpore, te kriteriji i uvjeti za dodjelu državne potpore u obliku garancija, Vijeće je u konkretnom slučaju u svrhu poređenja, shodno članku 71. stavak 2. SSP-a, uzelo u obzir i sljedeće propise Europske unije:

- Obavijest Komisije o pojmu državne potpore iz članka 107. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ("Službeni list Europske unije", serija C, broj 262/1, 19. 7. 2016.) [u daljnjem tekstu: Obavijest Komisije (2016/C 262/01)],
- Obavijest Komisije o primjeni čl. 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državne potpore u obliku garancija ("Službeni list Europske unije", serija C, broj 155, 20.6.2008.) [u daljnjem tekstu: Obavijest Komisije (2008/C 155/02)],
- Obavijest Komisije EU o reviziji metode o određivanju referentnih i diskontnih stopa ("Službeni list EU", br. C 14/2008),
- Obavijest Komisije o povratu nezakonite i nespojive državne potpore ("Službeni list Europske unije", serija C, broj 247/1, 23.7.2019.).

3. Utvrđivanje činjenica

Na temelju dostavljenih dokumenata, Vijeće je u postupku utvrdilo sljedeće:

3.1. Predmet prijave državne potpore

Predmet prijave je odobrenje državne potpore u obliku garancije korisniku Mješoviti holding "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - Zavisno poduzeće "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka za dugoročno zaduženje emisijom vlastitih obveznica u iznosu od 32.753.768,74 KM.

3.2. Davatelji i korisnik državne potpore

Shodno Garanciji Republike Srpske, broj: 06.08/440-49/21 i 05.05/012-975-5/21 od 3.8.2021. godine (u daljnjem tekstu: Garancija), Ministarstvo financija i Ministarstvo energetike i rudarstva Republike Srpske su garanti, tj. davatelji predmetne Garancije, te sukladno tome predstavljaju davatelje državne potpore, u smislu članka 3. stavak (2) Zakona.

Korisnik državne potpore, u smislu članka 3. stavak (3) Zakona, u konkretnom slučaju je Mješoviti holding "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - Zavisno poduzeće "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka (u daljnjem tekstu: ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka), s obzirom da garancijom koju su izdali Ministarstvo financija i Ministarstvo energetike i rudarstva Republike Srpske garantiraju ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka neopozivo i bezuvjetno plaćanje svih dospjelih anuiteta iz dugoročnih dužničkih vrijednosnih papira – obveznica navedenog emitenta.

3.3. Opis elemenata garancije i pratećih akata

Sukladno garanciji koju su izdala navedena ministarstva Vlade Republike Srpske u ime Republike Srpske za dugoročno zaduženje emisijom obveznica emitenta MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka garantira se neopozivo i

bezuvjetno plaćanje svih dospjelih anuiteta iz dugoročnih dužničkih vrijednosnih papira – obveznica emitenta, pod sljedećim uvjetima:

- vrijednost emisije obveznica: 27.436.000,00 KM,
- broj obveznica koje se emitiraju: 27.436,
- nominalna vrijednost po obveznici: 1000,00 KM,
- kamatna stopa na godišnjoj razini: 3,5%,
- rok dospijea: 10 godina,
- isplata glavnice i pripadajuće kamate u jednakim anuitetima – polugodišnje,
- valutna klauzula: euro,
- iznos garancije: 32.753.768,74 KM.

Shodno točki 2. Garancije, njen korisnik je Centralni registar vrijednosnih papira Republike Srpske kao platni agent emisije predmetnih obveznica.

Sukladno točki 5. Garancije, Ministarstvo financija i Ministarstvo energetike i rudarstva Republike Srpske kao garanti, neopozivo i bezuvjetno garantiraju plaćanje neplaćenih obveza po osnovi dospjelih anuiteta iz dugoročnih dužničkih vrijednosnih papira – obveznica emitenta do ukupnog iznosa od 32.753.768,74 KM, bez prigovora bilo koje vrste, po primitku prvog pisanog poziva, odnosno do iznosa navedenog u zahtjevu za plaćanje po Garanciji, kada je korisnik utvrdio da emitent (ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka) nije izvršio svoju obvezu uplate anuiteta.

Točkom 6. predmetne Garancije propisano je da u slučaju dospjelog i neplaćenog anuiteta od emitenta (ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka) garanti (Ministarstvo financija i Ministarstvo energetike i rudarstva Republike Srpske), nakon što utvrde da je zahtjev za plaćanje utemeljen, izvršit će plaćanje dospjelih neplaćenih obveza po osnovi dospjelih anuiteta iz dugoročnih dužničkih vrijednosnih papira – obveznica emitenta iz proračuna Republike Srpske u roku od najviše 15 radnih dana od dana primitka prvog pisanog poziva korisnika Garancije (Centralni registar vrijednosnih papira Republike Srpske), za sve vrijeme trajanja Garancije.

Rok važnosti Garancije je 30 dana od dana dospijea posljednjeg anuiteta, odnosno do konačnog izmirenja svih obveza iz dugoročnih dužničkih vrijednosnih papira – obveznica emitenta i ona je neopoziva u navedenom roku važnosti ove Garancije.

Namjena dugoročnog zaduženja emisijom obveznica, definirana u točki 4. Garancije, jeste refinanciranje postojećeg duga, odnosno izmirenje dijela dugoročnih kreditnih obveza osiguranih za Projekt "Toshiba" i izgradnju dalekovoda, financiranje prenesenih obveza prema proračunu Republike Srpske i prenesenih obveza prema dobavljačima.

Ugovorom o reguliranju međusobnih prava i obveza po osnovi Garancije Republike Srpske, broj: 06.08/440-49/21 i 05.05/012-975-5/21, za dugoročno zaduženje emisijom obveznica MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, zaključenim 3.8.2021. godine između Ministarstva financija i Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske, kao davatelja garancije, s jedne strane, i MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, kao emitenta, s druge strane (u daljnjem tekstu: Ugovor) emitent se obvezao da sredstva dobijena emisijom obveznica koristi isključivo za namjene definirane Odlukom Vlade Republike Srpske o davanju suglasnosti za izdavanje garancije Republike Srpske za dugoročno zaduženje emisijom obveznica MH "ERS" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, broj: 04/1-012-2-1428/21 od 13.5.2021. godine, i točkom 4. Garancije.

Emitent (ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka), sukladno članku 7. Ugovora, dužan je Ministarstvu financija, kao instrument osiguranja izdane garancije dostaviti 20 bjanko vlastitih mjenica s naznakom "bez protesta" s mjeničnim izjavama

i 21 bjanko potpisan i ovjeren nalog za prijenos sredstava s izjavama o blokadi računa emitenta potpisanim i ovjerenim od ovlaštene osobe, spisak otvorenih računa u poslovnim bankama i ovjerene preslike kartona deponiranih potpisa.

3.4. Pravna osnova za izdavanje garancije

Pravna osnova za izdavanje garancije sadržana je u odredbama Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske. Shodno članku 38. navedenoga Zakona, garancija Republike Srpske predstavlja njenu potencijalnu obvezu koja postaje stvarna obveza u slučaju kada zajmoprimatelj nije izvršio otplatu obveze, sukladno uvjetima iz kreditnog sporazuma i ako su ispunjeni uvjeti iz garancije, mora biti izdana u pisanom obliku i u trenutku dospelosti na naplatu sukladno uvjetima iz garancije postaje dug Republike Srpske. Dalje, člankom 41. stavak 3. Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske propisano je da se Odlukom Vlade imenuje ovlaštenu potpisnik koji u ime Republike Srpske potpisuje garanciju sukladno odredbama ovoga Zakona, dok je člankom 42. istoga Zakona određeno da se garancije Republike Srpske mogu izdati kreditoru ili zajmodavatelju za garantiranje obveza nastalih zaduženjem jedinica lokalne samouprave, fondova socijalne sigurnosti, Investicijsko-razvojne banke Republike Srpske i fondova kojima ona upravlja, kao i javnih poduzeća i institucija javnog sektora, u vezi s financiranjem kapitalnih investicija koje služe u javne svrhe.

Također, pravnu osnovu u konkretnom slučaju predstavljaju i Uredba o postupku izdavanja garancija Republike Srpske i Odluka Vlade Republike Srpske o davanju suglasnosti za izdavanje garancije Republike Srpske za dugoročno zaduženje emisijom obveznica MH "ERS" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, broj: 04/1-012-2-1428/21 od 13.5.2021. godine (u daljnjem tekstu: Odluka Vlade Republike Srpske).

Naime, Vlada Republike Srpske je navedenom Odlukom dala suglasnost za izdavanje garancije Republike Srpske za dugoročno zaduženje emisijom obveznica ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka u iznosu od 47.752.979,65 KM, a u svrhu refinanciranja postojećeg duga, odnosno izmirenja dijela dugoročnih kreditnih obveza osiguranih za Projekt "Toshiba" i izgradnju dalekovoda, financiranje prenesenih obveza prema proračunu Republike Srpske i prenesenih obveza prema dobavljačima i ovlastila ministra financija i ministra energetike i rudarstva da potpišu Garanciju i Ugovor o reguliranju međusobnih prava i obveza po osnovi Garancije Republike Srpske.

Uzimajući u obzir navedeno, utvrđeno je da su Ministarstvo financija i Ministarstvo energetike i rudarstva Republike Srpske izdali predmetnu Garanciju sukladno odredbama Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske, Uredbi o postupku izdavanja garancija Republike Srpske i Odluci Vlade Republike Srpske.

3.5. Opis, djelatnost, vlasnička struktura i financijsko stanje ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka

Odlukom JMDP "Elektroprivreda Republike Srpske" od 17.8.1992. godine osnovano je Zavisno državno poduzeće Elektrokraina p. o. Banja Luka. Na osnovi odredaba Zakona o privatizaciji državnog kapitala u poduzećima, Elektrokraina se 14.9.2005. godine transformirala u akcionarsko društvo u većinskom vlasništvu Mješovitog holdinga "Elektroprivreda Republike Srpske" a. d. Trebinje. Društvo je povezano u MH "Elektroprivreda Republike Srpske" a. d. Trebinje zajedno s ostalim poduzećima koja obavljaju elektroenergetsku djelatnost u Republici Srpskoj u kojima Matično poduzeće ima većinsko učešće u kapitalu.

Gospodarski subjekt ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka u pravnom prometu posluje pod nazivom: Zavisno poduzeće "Elektrokrajina" akcionarsko društvo Banja Luka, skraćeni naziv:

ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, adresa: Kralja Petra I. Karadorđevića 95, 78000 Banja Luka, JIB: 4400855640000 i matični broj jedinstvenog registra: 1074440.

ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka obavlja djelatnost distribucije električne energije (operatera distributivnog sustava) na području gradova Banja Luka, Prijedor, Gradiška i 18 općina Republike Srpske – Čelinac, Kotor-Varoš, Kneževo, Novi Grad, Kostajnica, Krupa na Uni, Kozarska Dubica, Srbac, Laktaši, Prnjavor, Mrkonjić-Grad, Šipovo, Ribnik, Oštra Luka, Drinić, Istočni Drvar, Kupres i Jezero, sukladno Dozvoli Regulatornog povjerenstva za energetiku Republike Srpske za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije, broj: 01-351-04-1/10-3/19. Navedenu Dozvolu izdalo je Regulatorno povjerenstvo za energetiku Republike Srpske (u daljnjem tekstu: RERS) Rješenjem o izdavanju dozvole za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije, broj: 01-351-9/19/R-131-304 od 26.12.2019. godine, shodno odredbama članka 23. točka 5. i članka 53. tada važećeg Zakona o električnoj energiji ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 8/08, 34/09, 92/09 i 1/11).

Dozvola za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije izdana je ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka s rokom važenja od pet godina, počev od 28.12.2019. godine.

Shodno navedenoj Dozvoli, ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka dužna je obavljati djelatnost distribucije električne energije kao operater distributivnog sustava u sustavu obveze javne usluge. Također, ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka ima pravo naplatiti korištenje distributivne mreže prema odobrenoj tarifi na temelju Pravilnika o tarifnoj metodologiji i tarifnom postupku.

Sukladno točki 6.10. predmetne Dozvole, ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka je obvezna ugovorom regulirati međusobne odnose s neovisnim operaterom, prijenosnom kompanijom, opskrbljivačima/trgovcima, proizvođačima čiji su elektroenergetski objekti priključeni na distributivnu mrežu i krajnjim kupcima.

Shodno točki 6.25. Dozvole, korisnik dozvole je dužan osigurati funkcionalno i računovodstveno razdvajanje djelatnosti distribucije električne energije od djelatnosti opskrbe kupaca električnom energijom u sustavu obveze javne usluge i ostalih djelatnosti, zatim osigurati pravno razdvajanje djelatnosti distribucije električne energije od djelatnosti opskrbe kvalificiranih kupaca električnom energijom, te osigurati odvojene računovodstvene evidencije za djelatnost distribucije električne energije od ostalih djelatnosti i primjenjivati Jedinstveni regulatorni kontni plan, a sve s ciljem efikasnog reguliranja cijena i tarifa u sustavu obveze javne usluge.

Financijsko stanje

Iz akata poduzeća "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka konstatiramo kako je riječ o akcionarskom društvu koje se, s obzirom na broj zaposlenih djelatnika, ukupan godišnji prihod i ukupnu vrijednost poslovne imovine, ne može smatrati ni malim ni srednjim poduzećem. Imajući u vidu navedene pojmove, sukladno članku 2. Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj, konstatiramo kako je poduzeće "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka veliko poduzeće.

Na strani 25. Uredbe u naslovu 4. Državna potpora za sanaciju i restrukturiranje gospodarskih subjekata, podnaslov 4.1. Državna potpora gospodarskom subjektu u teškoćama, člankom 29. određen je pojam gospodarskog subjekta u teškoćama. Kako smo gore u tekstu konstatirali da je prema članku 2. stavak (8) Uredbe poduzeće "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka veliko poduzeće, to je člankom 29. stavak (1) ("Gospodarski subjekt je u teškoćama ako je bez državne intervencije gotovo izvjestan prestanak njegovog poslovanja u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju i za koji važi najmanje jedna od sljedećih okolnosti:") točka 4. propisano da se smatra da je veliko poduzeće u teškoćama u slučaju "ako je velikom gospodarskom subjektu tijekom posljednje dvije godine:

1. iznos knjigovodstvenog duga i kapitala gospodarskog subjekta bio veći od 7,5 i
2. EBITDA koeficijent pokriva kamata gospodarskog subjekta bio niži od 1,0."

Točkom 8.3. Dozvole propisano je da se u razdoblju važenja izdana dozvola može prenijeti na treću osobu ako korisnik dozvole proda svoj posao ili ako traži prijenos svoje dozvole ili kontroliranog (upravljačkog) interesa na tu osobu uz suglasnosti za prijenos RERS-a.

Sukladno odredbama toč. 8.4. i 8.5. Dozvole, RERS može poništiti i oduzeti izdanu dozvolu.

Shodno odredbama Zakona o električnoj energiji, koji je na snazi od 1.1.2021. godine, i Odluci Vlade Republike Srpske, ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka je 1.4.2021. godine prestala obavljati djelatnost opskrbe električnom energijom krajnjih potrošača i postala operater distributivnog sustava (ODS), a ulogu opskrbljivača preuzeo je MH "ERS" Matično poduzeće a. d. Trebinje.

Naime, sukladno članku 49. stavak (5) Zakona o električnoj energiji, operateru distributivnog sustava nije dozvoljeno trgovanje električnom energijom, osim kupoprodaje za pokrivanje gubitaka u distributivnoj mreži i energije debalansa za ove svrhe, a sukladno stavku (6) istoga članka, operateru distributivnog sustava nije dozvoljeno poduzimanje mjera koje dovode do narušavanja konkurencije.

Člankom 46. stavak (2) Zakona o električnoj energiji propisano je da je operater distributivnog sustava pravna osoba koja ima potrebnu dozvolu i koja je odgovorna za rad, upravljanje, održavanje, razvoj i izgradnju distributivnog sustava na određenom geografskom području i, gdje je to moguće, njegovih međuveza s drugim sustavima, te za osiguranje dugotrajne sposobnosti sustava da zadovolji razumnu potražnju za distribucijom električne energije.

Shodno odredbi članka 49. stavak (2) Zakona o električnoj energiji, operater distributivnog sustava obavlja djelatnost distribucije i upravljanja distributivnim sustavom sukladno uvjetima iz dozvole za obavljanje djelatnosti.

Člankom 12. stavak (2) Zakona o električnoj energiji propisano je da se elektroenergetska djelatnost distribucije električne energije i upravljanja distributivnim sustavom obavlja kao javna usluga prema uvjetima uređenim ovim Zakonom.

Sukladno odredbi članka 54. Zakona o električnoj energiji, operater distributivnog sustava ostvaruje prihode potrebne za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije i upravljanja distributivnim sustavom, po osnovi:

- 1) naknade za korištenje distributivne mreže (distributivna mrežna tarifa),
- 2) naknade za priključenje na distributivnu mrežu,
- 3) naknade za pružanje nestandardnih usluga korisnicima distributivnog sustava.

Tablica 1: Obračun iznosa knjigovodstvenog duga i kapitala poduzeća "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka na osnovi godišnjih financijskih izvješća (u KM) prema podatcima APIF-a Banja Luka

Godina	Dugoročne obveze (1)	Kratkoročne obveze (2)	Ukupne obveze (3) = (1) + (2)	Kapital (4)	Omjer knjigovodstvenog duga i kapitala (5) = (3) / (4)	Ispunjenost prvog uvjeta iz Uredbe ¹ [(5) > 7,5]
2019.	75.580.896	140.063.200	215.644.096	294.269.685	0,73	NE
2020.	75.165.145	162.131.107	237.296.252	213.303.426	1,11	NE

Izvor: Na osnovi financijskih izvješća poduzeća "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka prema podatcima APIF-a Banja Luka

Na osnovi iskazanih izračuna iz Tablice broj 1, za obje posmatrane godine omjer knjigovodstvenog duga i kapitala bio je ispod 7,50.

Tablica 2: Obračun EBITDA koeficijenta pokriva kamata poduzeća "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka na osnovi godišnjih financijskih izvješća

Godina	EBITDA (1)	Rashodi kamata (pozicija 240) (2)	EBITDA koeficijent pokriva kamata (3) = (1) / (2)	Ispunjenost drugog uvjeta iz Uredbe ² [(3) < 1]
2019.	18.441.366	2.040.339	9,038	NE
2020.	3.164.403	1.683.924	1,879	NE

Izvor: Na osnovi financijskih izvješća poduzeća "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka

EBITDA (engl. *Earnings Before, Interest, Taxes, Depreciation and Amortization*) dobitak je prije kamate, poreza i amortizacije

EBITDA = dobit prije kamata i poreza (EBIT ili operativna dobit) + amortizacija

OPERATIVNA DOBIT = POSLOVNI PRIHODI – POSLOVNI RASHODI, tj.

EBITDA = (POSLOVNI PRIHODI – POSLOVNI RASHODI) + AMORTIZACIJA

$EBITDA_{2019} = 201$ (poslovni prihodi) – 216 (poslovni rashodi) + 224 (amortizacija) = 220.239.772 – 223.151.415 + 21.353.009 = 18.441.366

$EBITDA_{2020} = 201$ (poslovni prihodi) – 216 (poslovni rashodi) + 224 (amortizacija) = 176.332.473 – 195.016.554 + 21.848.484 = 3.164.403

Na temelju prikazanih proračuna urađenih na osnovi godišnjih financijskih izvješća za 2019. i 2020. poduzeća "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka za obje posmatrane godine, EBITDA koeficijent pokriva kamata poduzeća "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka bio je iznad 1.

Pri analizi gospodarskog subjekta u teškoćama, na njega se primjenjuje članak 29. stavak (1) točka 4) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj, te prema njemu za poduzeće toga statusa ne smatra se da je u teškoćama jer nisu ispunjena sljedeća dva kumulativna uvjeta: da mu je tijekom posljednje dvije godine iznos knjigovodstvenog duga i kapitala veći od 7,5 i EBITDA koeficijent pokriva kamata niži od 1.

U vrijeme vršenja procjene poduzeće "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka ne ispunjava uvjete za bilo koji od dva financijska parametra da bi se smatralo da je u financijskim teškoćama onako kako je to propisano Uredbom o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj.

Zaključujemo da u vrijeme vršenja procjene poduzeće "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka nije u teškoćama.

¹ Ako je velikom gospodarskom subjektu tijekom posljednje dvije godine iznos knjigovodstvenog duga i kapitala bio veći od 7,5

² Ako je velikom gospodarskom subjektu tijekom posljednje dvije godine EBITDA koeficijent pokriva kamata gospodarskog subjekta bio niži od 1,0

3.6. Obrazloženje prijave državne potpore

Podnositelj predmetne prijave, Ministarstvo energetike i rudarstva Republike Srpske, u Obrascu prijave naveo je da u konkretnom slučaju dodjele garancije ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka nema narušavanja konkurencije zbog toga što ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, kao operater distributivnog sustava, obavlja djelatnost koja nije liberalizirana i otvorena za tržišnu konkurenciju, jer je riječ o prirodnom monopolu gdje ne postoji mogućnost stvaranja konkurentskih uvjeta na tržištu.

Navedeno stajalište podnositelj prijave obrazlaže u točki 17. Obrasca prijave navodeći kako je shodno odredbama Zakona o električnoj energiji i odgovarajućim aktima Vlade Republike Srpske od 1.4.2021. godine u Republici Srpskoj tržišna djelatnost opskrbe odvojena od elektrodistribucije, te da se operateri distributivnog sustava mogu baviti isključivo djelatnošću distribucije, te da više ne obavljaju ni jednu tržišnu djelatnost, pozivajući se na članak 49. st. (5) i (6) Zakona o električnoj energiji kojim je propisano da operateru distributivnog sustava nije dozvoljeno trgovanje električnom energijom, osim kupoprodaje za pokrivanje gubitaka u distributivnoj mreži i energije debalansa za ove svrhe, te da poduzima mjere koje dovode do narušavanja konkurencije.

3.7. Mišljenje tijela za provedbu Zakona na prijavu državne potpore

U smislu članka 14. stavak (1) Zakona, Ministarstvo financija Republike Srpske je svojim aktom dalo konzultativno mišljenje, broj: 06.10/421-237-1/21 od 1.6.2021. godine, na prijavu državne potpore Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske koja se odnosi na izdavanje garancije Republike Srpske za dugoročno zaduženje emisijom obveznica MH "ERS" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka.

U navedenom mišljenju Ministarstvo financija Republike Srpske ističe ako garancija Republike Srpske za dugoročno zaduženje emisijom obveznica MH "ERS" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka na cjelokupan iznos zaduženja u iznosu od 47.752.979,65 KM predstavlja državnu potporu iz članka 3. stavak (1) Zakona jer Republika Srpska u konkretnom slučaju preuzima na sebe rizik od plaćanja dospjelih obveza po obveznicama ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka.

Također, u svom mišljenju Ministarstvo financija Republike Srpske istaknulo je da predmetna Garancija Republike Srpske ne bi predstavljala državnu potporu, potrebno je da ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, sukladno članku 137. stavak (1) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj, uz pretpostavku ispunjenosti ostalih uvjeta, plati tržišnu premiju za garanciju obračunatu primjenom tržišnih načela.

4. Donošenje odluke

Vijeće je razmatralo prijavu Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske na 136. sjednici, održanoj 22. lipnja 2023. godine. Pri donošenju odluke, Vijeće je uzelo u obzir cjelokupnu dostavljenu dokumentaciju.

S obzirom da su Ministarstvo financija i Ministarstvo energetike i rudarstva Republike Srpske izdali Garanciju Republike Srpske, broj: 06.08/440-49/21 i 05.05/012-975-5/21, 3.8.2021. godine, za dugoročno zaduženje emisijom obveznica emitenta ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, a da se shodno članku 2. točka 16) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj kao datum dodjele potpore označava dan na koji je, na temelju propisa Republike Srpske, korisnik stekao pravo na primanje potpore, Vijeće je

provelo postupak *ex post* odobrenja, sukladno članku 12. stavak (7) Zakona.

Naime, Vijeće je zaključilo da je u konkretnom slučaju potpora već dodijeljena stupanjem na snagu Garancije Republike Srpske, broj: 06.08/440-49/21 i 05.05/012-975-5/21 od 3.8.2021. godine, uzimajući u obzir i točku 2.1. Obavijesti Komisije (2008/C 155/02) kojom je propisano da je potpora dodijeljena u trenutku kada se garancija izdaje, a ne u trenutku kada se ona poziva na naplatu ili u trenutku kada se izvršava plaćanje uvjetima iz Garancije.

Vijeće je prvenstveno tijekom postupka trebalo utvrditi je li potpora dodijeljena u obliku garancije korisniku ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka za dugoročno zaduženje emisijom vlastitih obveznica predstavlja državnu potporu iz članka 3. stavak (1) Zakona.

Pri utvrđivanju je li dodjela potpore u obliku garancije korisniku ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka predstavlja državnu potporu, Vijeće je razmotrilo jesu li ispunjeni svi uvjeti iz članka 3. stavak (1) Zakona, odnosno je li riječ o transferu državnih sredstava; je li se dodjelom predmetne Garancije korisniku pruža ekonomska prednost koju on ne bi stekao u normalnim tržišnim uvjetima, odnosno putem vlastite učinkovitosti poslovanja; je li se predmetna Garancija dodjeljuje korisniku na selektivnoj osnovi, odnosno na selektivan način, čime se daje prednost određenim gospodarskim subjektima ili određenim gospodarskim sektorima i je li se dodjelom predložene Garancije narušava ili postoji opasnost od narušavanja konkurencije na tržištu, stavljanjem u povoljniji položaj određenih gospodarskih subjekata ili proizvodnje ili trgovine određenih proizvoda ili pružanja određenih usluga u mjeri u kojoj to utječe na ispunjenje međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine iz ovoga područja, odnosno na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU.

S obzirom da su odredbom članka 137. stavak (1) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj samo propisani uvjeti kada državna garancija nije instrument dodjele državne potpore, Vijeće je u postupku najprije utvrđivalo ispunjenje navedenih uvjeta:

- 1) da gospodarski subjekt nije u teškoćama;
- 2) da je garancija povezana s posebnom financijskom transakcijom, na fiksni iznos i fiksno razdoblje;
- 3) da garancija ne pokriva više od 80% neizmirenog kredita ili druge financijske obveze korisnika, s tim da se ovo ograničenje ne odnosi na:
  1. garancije koje pokrivaju dužničke obveznice ili
  2. garancije dane s ciljem financiranja gospodarskog subjekta čija je isključiva djelatnost pružanje usluga od općeg ekonomskog interesa, a garanciju daje tijelo koje je povjerilo vršenje usluga od općeg ekonomskog interesa;
- 4) da se premija za garanciju obračunava primjenom tržišnih načela.

Na osnovi pokazatelja iz Bilance stanja i uspjeha za 2019. i 2020. godinu opisanih u točki 3.5. obrazloženja, Vijeće je utvrdilo da ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka nije u teškoćama, shodno članku 29. stavak (5) toč. 1) i 2) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj. Naime, omjer knjigovodstvenog duga i kapitala nije bio veći od 7,5, a EBITDA koeficijent pokriva kamata nije bio niži od 1,0, čime je ispunjen uvjet iz članka 137. stavak (1) točka 1) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj.

Na osnovi Garancije Republike Srpske, broj: 06.08/440-49/21 i 05.05/012-975-5/21 od 3.8.2021. godine, i Ugovora o reguliranju međusobnih prava i obveza po osnovi Garancije Republike Srpske, broj: 06.08/440-49/21 i 05.05/012-975-5/21 za

dugoročno zaduženje emisijom obveznica MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka zaključenog 3. 8. 2021. godine između Ministarstva financija i Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske, kao davatelja garancije, s jedne strane, i MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, kao emitenta, s druge strane, zaključili smo da je predmetna Garancija povezana s posebnom finansijskom transakcijom – emisijom obveznica emitenta ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, na fiksni iznos od 32.753.768,74 KM i fiksno razdoblje od 10 godina, čime je ispunjen uvjet iz članka 137. stavak (1) točka 2) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj.

Budući da Ministarstvo financija i Ministarstvo energetike i rudarstva Republike Srpske predmetnom Garancijom neopozivo i bezuvjetno garantira plaćanje svih neplaćenih obveza ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka po osnovi dospjelih anuiteta iz dugoročnih dužničkih vrijednosnih papira – obveznica emitenta do ukupnog iznosa od 32.753.768,74 KM (vrijednost emisije 27.436.000,00 KM uvećana za kamatu od 3,5% na godišnjoj razini), odnosno da Republika Srpska garantira za ukupne obveze (100%) emitenta obveznica ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka prema Centralnom registru vrijednosnih papira Republike Srpske kao korisniku Garancije, a da se uvjet članka 137. stavak (1) točka 3) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj da garancija ne pokriva više od 80% neizmirene finansijske obveze korisnika, ne odnosi na garancije koje pokrivaju dužničke obveze shodno podtočki 1. navedene točke, Vijeće je utvrdilo da je navedeni uvjet ispunjen.

S obzirom da Garancijom Republike Srpske, broj: 06.08/440-49/21 i 05.05/012-975-5/21 od 3.8.2021. godine, i Ugovorom o reguliranju međusobnih prava i obveza po osnovi Garancije Republike Srpske nije propisana obveza gospodarskom subjektu ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, da Ministarstvu financija i Ministarstvu energetike i rudarstva Republike Srpske kao davateljima garancije za njegovo dugoročno zaduženje emisijom obveznica plati premiju za garanciju, obračunatu primjenom tržišnih načela, Vijeće je utvrdilo da nije ispunjen uvjet iz članka 137. stavak (1) točka 4) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj.

Uzimajući u obzir navedeno, Vijeće je u postupku utvrdilo da u slučaju izdavanja predmetne Garancije izdane za dugoročno zaduženje ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka emisijom vlastitih obveznica nisu kumulativno ispunjeni svi uvjeti iz članka 137. Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj koji isključuju postojanje državne potpore, budući da za Garanciju nije plaćena tržišna premija.

Shodno navedenom, Vijeće je utvrđivalo jesu li ispunjeni svi uvjeti iz članka 3. stavak (1) Zakona, odnosno je li dodjela potpore u obliku garancije korisniku ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka predstavlja državnu potporu.

Vijeće je u postupku utvrdilo kako je uvjet iz članka 3. stavak (1) Zakona koji se odnosi na prijenos državnih sredstava ispunjen, budući da Ministarstvo financija i Ministarstvo energetike i rudarstva Republike Srpske, shodno izdanoj Garanciji Republike Srpske, broj: 06.08/440-49/21 i 05.05/012-975-5/21 od 3.8.2021. godine, preuzimaju rizik plaćanja svih neplaćenih obveza ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka po osnovi dospjelih anuiteta iz dugoročnih dužničkih vrijednosnih papira – obveznica, te da nisu naplatili adekvatnu naknadu u vidu tržišne premije ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka.

Naime, shodno točki 2.1. Obavijesti Komisije (2008/C 155/02), garancije koje je izravno dala država, to jeste centralne ili lokalne vlasti, kao i garancije koje su kroz izvore države dala druga tijela pod kontrolom države, kao naprimjer poduzetnici, a

koja se mogu pripisati javnoj vlasti, mogu se smatrati državnom potporom. Također, istom točkom Obavijesti Komisije (2008/C 155/02) propisano je da pogodnost državne garancije jeste ta da rizik povezan s garancijom snosi država i za to prihvaćanje rizika od strane države, u normalnim okolnostima, trebalo bi platiti odgovarajuću naknadu, te ako se država odrekne te naknade, to istodobno predstavlja korist za poduzetnika i iscrpljivanje državnih sredstava, pa sukladno tome, čak i ako se nikad ne izvrši plaćanje prema uvjetima iz garancije, svejedno je riječ o državnoj potpori.

Kada je u pitanju drugi uvjet iz članka 3. stavak (1) Zakona, Vijeće je u postupku utvrdilo kako je on ispunjen, jer je izdavanjem predmetne Garancije korisnik ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka stekao ekonomsku prednost koju ne bi stekao u normalnim tržišnim uvjetima, odnosno putem vlastite učinkovitosti poslovanja, s obzirom da za nju nije platilo tržišnu premiju Republici Srpskoj i što se bez garancije Republike Srpske navedeno poduzeće ne bi moglo zadužiti emisijom vlastitih obveznica.

Dalje, Vijeće je u postupku utvrdilo kako je treći uvjet iz članka 3. stavak (1) Zakona ispunjen, s obzirom da je potpora u obliku garancije dodijeljena na selektivnoj osnovi, odnosno na selektivan način, jer je dodjelom dana prednost samo jednom točno određenom gospodarskom subjektu. Naime, kako bi ovaj uvjet bio ispunjen, potrebno je utvrditi da se dodjelom državne potpore stavljaju u povoljniji položaj određeni gospodarski subjekti, određeni sektori gospodarstva ili proizvodnja/trgovina određenih proizvoda. U konkretnom slučaju Vijeće je utvrdilo kako se predmetnom Garancijom stavlja u povoljniji položaj, odnosno favorizira samo jedan gospodarski subjekt – ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka za čije je zaduženje emisijom obveznica izdana državna garancija.

Što se tiče četvrtog uvjeta iz članka 3. stavak (1) Zakona, koji se odnosi na narušavanje i postojanje opasnosti od narušavanja konkurencije na tržištu, stavljanjem u povoljniji položaj određenih gospodarskih subjekata ili proizvodnje ili trgovine određenih proizvoda ili pružanja određenih usluga u mjeri u kojoj to utječe na ispunjenje međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine iz ovoga područja, odnosno na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU, Vijeće je u postupku utvrdilo da izdavanjem predmetne Garancije ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka za dugoročno zaduženje emisijom vlastitih obveznica postoji opasnost od narušavanja konkurencije i utjecaj na trgovinu, jer se ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka stavlja u povoljniji položaj u odnosu na konkurente.

Naime, shodno točki 187. Obavijesti Komisije (2016/C 262/01), kojom je propisano da narušavanje konkurencije na tržištu, u smislu članka 107. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, obično postoji kada država dodijeli finansijsku prednost nekom poduzetniku u liberaliziranom sektoru u kojemu postoji, ili bi mogla postojati, konkurencija na tržištu, dok se u točki 188. navedene Obavijesti ističe da, sukladno zakonodavstvu EU, pravni monopol postoji kada je određena usluga zakonodavstvom ili regulatornim mjerama rezervirana za isključivog pružatelja, pri čemu je svim drugim gospodarskim subjektima jasno zabranjeno pružanje takvih usluga, Vijeće je utvrdilo kako je tržište električne energije u Republici Srpskoj liberalizirano stupanjem na snagu Zakona o električnoj energiji 1.1.2021. godine.

Sukladno odredbi članka 46. stavak (2) Zakona o električnoj energiji, kojom je propisano da je operater distributivnog sustava pravna osoba koja ima potrebnu dozvolu i koja je odgovorna za rad, upravljanje, održavanje, razvoj i izgradnju distributivnog sustava na određenom zemljopisnom području, Vijeće je utvrdilo da ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka nema pravni monopol na obavljanje elektroenergetske djelatnosti distribucije električne

energije, nego je jasno da i druge pravne osobe mogu podnijeti zahtjev RERS-u za dobijanje potrebne dozvole.

Uzimajući u obzir Dozvolu Regulatorne komisije za energetiku Republike Srpske za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije, broj: 01-351-04-1/10-3/19, koja je izdana sukladno tada važećem Zakonu o električnoj energiji ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 8/08, 34/09, 92/09 i 1/11), shodno kojoj ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka obavlja djelatnost distribucije električne energije (operatera distributivnog sustava) na točno određenom zemljopisnom području Republike Srpske, počev od 28.12.2019. do 28.12.2024. godine, Vijeće je utvrdilo kako će istekom navedene dozvole ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka i drugi gospodarski subjekti imati pravo na podnošenje zahtjeva za dobijanje dozvole za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije (operatera distributivnog sustava) na navedenom području Republike Srpske.

Shodno činjenici da je rok važenja predmetne Garancije izdane ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka 10 godina, tj. do 2031. godine, Vijeće je utvrdilo da se dodjelom predmetne državne potpore u obliku garancije ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka stavlja u povoljniji položaj u odnosu na konkurente, odnosno gospodarske subjekte koji će biti zainteresirani za dobijanje dozvole za operatera distributivnog sustava, nakon isteka važeće dozvole RERS-a ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, 2024. godine, jer se dodjelom predmetne državne potpore jača konkurentski položaj ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, a što će posljedično smanjiti vjerojatnost da će se bilo koji alternativni operater nadmetati za dozvolu za obavljanje distribucije električne energije kada istekne trenutna dozvola ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka.

Navedeno stajalište Vijeća potvrđuje i točka 189. Obavijesti Komisije (2016/C 262/01), kojom je propisano da bi se javnom potporom mogla narušiti konkurencija čak i ako se njome ne pomaže poduzetniku primatelju da se proširi i stekne tržišni udio, nego je dovoljno da mu se državnim potporom omogućava zadržavanje snažnijeg konkurentskog položaja od onoga koji bi imao da mu potpora nije pružena.

Također, s obzirom da se električnom energijom koja se isporučuje putem distributivnog sustava konkurrira (ma koliko minimalno ili potencijalno) ostalim energentima za grijanje koje koriste gospodarski subjekti i kućanstva i koje isporučuju druge kompanije koje djeluju u BiH, Vijeće je utvrdilo kako državna potpora u obliku garancije za ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, kao operateru distributivnog sustava, favorizira električnu energiju u odnosu na druge izvore energije koji bi mogli zamijeniti električnu energiju za neke namjene, što nije sukladno međunarodnim obvezama Bosne i Hercegovine, točnije člankom 18. stavak 1. točka c) Ugovora o osnivanju Energetske zajednice ("Službeni glasnik BiH", broj 09/06 – izdanje međunarodni ugovori), kojim je propisano da svaka javna potpora koja remeti ili prijeti da će poremetiti konkurenciju time što favorizira određena poduzeća ili određene energetske resurse, nije spojiva s pravilnim funkcioniranjem ovoga ugovora u mjeri u kojoj to može utjecati na trgovinu mrežnom energijom između ugovornih stranaka.

Navedeno stajalište Vijeća da se dodjelom državne potpore u obliku garancije narušava konkurencija ili postoji opasnost od narušavanja konkurencije potvrđuje i Odluka Europske komisije SA.38918 (2014/N) od 3.2.2015. godine u predmetu dodjele kredita regionalnim operaterima distributivnih mreža za olakšavanje priključka proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora u Kraljevini Švedskoj: "Paragraf 25: Električna energija je predmet trgovine u cijelom Europskom ekonomskom prostoru, tako da se navedenom mjerom utječe na trgovinu. Također, prijavljena mjera narušava ili prijeti narušavanju konkurencije jer će od nje imati koristi regionalni mrežni operateri koji apliciraju za tu potporu i imaju planove ulaganja u proširenje

svojih mreža, u odnosu na druge mrežne operatere koji bi potencijalno također mogli priključiti električnu energiju iz novih proizvodnih kapaciteta, ako bi se odgovarajuće jačanje mreže odvijalo kroz vlastite investicije ili bi se financiralo putem mrežnih naknada koje plaćaju sami proizvođači električne energije na osnovi trenutnog regulatornog režima u Švedskoj."

Kada je u pitanju utjecaj na trgovinu, Vijeće je utvrdilo kako se dodjelom državne potpore u obliku garancije ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka utječe na trgovinu jer se njome jača položaj ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka u odnosu na druge operatere distributivnog sustava koji bi mogli podnijeti zahtjev RERS-u za izdavanje dozvole za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije na navedenom zemljopisnom području Republike Srpske.

Naime, točkom 191. Obavijesti Komisije (2016/C 262/01) propisano je da se može smatrati da javna potpora može imati učinak na trgovinu između država članica čak i ako korisnik nije izravno uključen u prekograničnu trgovinu (primjerice zbog subvencije bi operaterima u drugim državama članicama moglo biti teže ući na tržište održavanjem ili povećavanjem lokalne ponude).

Uzimajući u obzir navedeno, Vijeće je utvrdilo da garancija izdana od Ministarstva financija i Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske za dugoročno zaduženje ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka emisijom vlastitih obveznica predstavlja državnu potporu iz članka 3. stavak (1) Zakona, jer su kumulativno ispunjeni navedeni uvjeti.

S obzirom na to da je državna potpora u obliku garancije već dodijeljena stupanjem na snagu Garancije Republike Srpske, broj: 06.08/440-49/21 i 05.05/012-975-5/21 od 3.8.2021. godine, Vijeće je zaključilo kako je ona nezakonita shodno Zakonu, jer je izdana bez prethodnog odobrenja Vijeća. Naime, člankom 12. stavak (6) Zakona propisano je da davatelj državne potpore može korisniku dodijeliti državnu potporu isključivo nakon što to odobri Vijeće, dok je člankom 5. stavak (3) propisano kako je državna potpora dodijeljena suprotno članku 12. ovoga Zakona nezakonita i podliježe povratu sukladno odredbama članka 18. ovoga Zakona.

Shodno članku 12. stavak (7) Zakona, Vijeće je u postupku *ex post* kontrole utvrdilo da predmetna državna potpora nije usklađena sa Zakonom i podzakonskim aktima usvojenim na temelju njega, jer predmetna državna potpora u obliku garancije nije usklađena ni s jednom kategorijom državne potpore iz članka 1. stavak (2) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj.

Sukladno navedenome, Vijeće je odlučilo kao u točki 1. dispozitiva ovoga Rješenja.

S obzirom na to da je člankom 18. stavak (3) Zakona propisano da ako se *ex post* kontrolom utvrde nepravilnosti, Vijeće određuje davatelju državne potpore rok od najdulje 90 dana za otklanjanje utvrđene nepravilnosti, Vijeće je u postupku utvrdilo da se nepravilnost u konkretnom slučaju ogleda u neispunjenju svih kriterija iz članka 137. stavak (1) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj, odnosno uvjeta iz točke 4. navedenoga članka, s obzirom da za predmetnu Garanciju nije plaćena premija obračunata primjenom tržišnih načela.

U svrhu otklanjanja utvrđene nepravilnosti, Vijeće je Rješenjem broj: UP/I 03-26-1-54-4/21 od 29.6.2022. godine naložilo Ministarstvu financija i Ministarstvu energetike i rudarstva Republike Srpske, kao davateljima državne potpore, da u roku od 90 dana od dana primitka ovoga Rješenja otklone nepravilnosti utvrđene u točki 4. obrazloženja ovoga Rješenja, odnosno da obračunaju i naplate tržišnu premiju za predmetnu Garanciju od korisnika državne potpore ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka, utvrđenu sukladno članku 6. Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici

Srpskoj, odredbama Obavijesti Komisije (2008/C 155/02) i Obavijesti Komisije EU o reviziji metode o određivanju referentnih i diskontnih stopa ("Službeni list EU", br. C 14/2008) i Vijeću dostave dokaz o izvršenoj uplati.

Na taj način bi ispunili uvjet iz članka 137. stavak (1) točka 4) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj, a budući da je Vijeće u postupku utvrdilo da su ostali uvjeti iz članka 137. stavak (1) navedene Uredbe ispunjeni, predmetna Garancija ne bi predstavljala instrument dodjele državne potpore.

Budući da je Ministarstvo financija Republike Srpske 24.11.2022. godine, aktom broj: 06.08/421-333-1/22 od 11.11.2022. godine, dostavilo Informaciju o postupanju po Rješenju Vijeća, broj: UP/I 03-26-1-54-4/21 od 29.6.2022. godine, u kojoj je navedeno da je Ministarstvo poduzelo aktivnosti na otklanjanju nepravilnosti utvrđenih rješenjem Vijeća u ostavljenom roku od 90 dana, odnosno da je obračunalo tržišnu premiju za garanciju Republike Srpske korisniku MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka u iznosu od 3.000.000 KM i uputilo poziv s instrukcijom za njenu uplatu navedenom poduzeću, ali da ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka nije izvršilo uplatu tržišne premije, Vijeće je, u skladu s navedenim, shodno odredbi članka 18. stavak (3) Zakona, kojim je propisano da ako davatelj državne potpore ne otkloni nepravilnosti, Vijeće donosi negativnu odluku iz članka 12. stavak (3) točka d) ovoga Zakona, odlučilo kao u točki 1. dispozitiva ovoga Rješenja.

Sukladno članku 18. stavak (3) Zakona, kojim je propisano da ako davatelj državne potpore ne otkloni nepravilnosti, Vijeće, osim donošenja negativne odluke, utvrđuje i obvezu povrata iznosa dodijeljene državne potpore od korisnika u visini utvrđenih nepravilnosti, uvećanom za iznos zatezних kamata koje teku od dana kada su se utvrđene nepravilnosti pojavile do dana povrata njenog iznosa, Vijeće je odlučilo kao u točki 2. dispozitiva ovoga Rješenja.

Shodno točki 99. Obavijesti Komisije o povratu nezakonite i nespojive državne potpore, kojom je propisano da je Komisija dužna u odluci o povratu kvantificirati točan iznos potpore koju je potrebno vratiti ili utvrditi metodologiju na temelju koje će davatelj državne potpore kvantificirati iznos potpore koju treba vratiti, Vijeće je utvrđivalo iznos/ekvivalent državne potpore sadržane u predmetnoj Garanciji.

Pravni akt relevantan za izračun iznosa državne potpore sadržane u Garanciji predstavlja Obavijest Komisije (2008/C 155/02). Navedenom Obaviješću propisano je da se elementom državne potpore smatra razlika između prikladne tržišne cijene garancije i stvarne cijene plaćene za tu mjeru, te da godišnje protuvrijednosti potpore treba diskontirati na njihovu sadašnju vrijednost primjenom referentne stope, zatim ih treba zbrojiti da bi se dobila ukupna protuvrijednost dane potpore.

S obzirom na to da na tržištu Republike Srpske i Bosne i Hercegovine ne postoji tržišna premija/cijena za izdavanje garancija, u konkretnom slučaju Vijeće je izračun iznosa državne potpore sadržane u predmetnoj garanciji izradilo shodno točki 4.2. Obavijesti Komisije (2008/C 155/02), kao protuvrijednost potpore u obliku beskamatnog kredita, tj. kao razliku između određene tržišne kamatne stope koju bi poduzetnik snosio bez garancije i kamatne stope postignute zahvaljujući državnoj garanciji, pri čemu smo zbog nepostojanja tržišne kamatne stope u zamjenu koristili referentnu stopu, u skladu s Obavijesti Komisije EU o reviziji metode o određivanju referentnih i diskontnih stopa.

Naime, točkom 4.2. Obavijesti Komisije (2008/C 155/02) propisano je da kada na tržištu ne postoji tržišna cijena za garanciju, u tom slučaju element potpore treba se računati na isti način kao i protuvrijednost potpore u obliku beskamatnog kredita,

kao razliku između određene tržišne kamatne stope koju bi poduzetnik snosio bez garancije i kamatne stope postignute zahvaljujući državnoj garanciji, nakon što se odbiju sve plaćene premije. Ako ne postoji tržišna kamatna stopa i ako država članica želi koristiti referentnu stopu u zamjenu, Komisija naglašava da uvjeti propisani u Obavijesti Komisije EU o reviziji metode o određivanju referentnih i diskontnih stopa vrijede i za izračun intenziteta potpore pojedinačne garancije. Ovo znači da se posebna pozornost mora posvetiti dopuni, koju je potrebno dodati na osnovnu stopu kako bi se uzeo u obzir mjerodavni profil rizika vezan uz djelatnost koja se pokriva, poduzetnika kojem se garantira kredit i kolateral koji je pružio.

U svrhu izračuna iznosa državne potpore za predmetnu Garanciju, shodno članku 6. stavak (1) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj, Vijeće je za određivanje osnove referentne stope koristilo podatak Centralne banke Bosne i Hercegovine o prosječnoj kamatnoj stopi za treće tromjesečje 2021. godine na kredite nefinancijskim poduzećima za iznose iznad 1.000.000 eura, a koja je iznosila 3,43%. S obzirom na to da se, sukladno članku 6. stavak (2) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj, na iznos osnovne referentne stope dodaje marža rizika iskazana u baznim poenima, u ovisnosti o kreditnom rejtingu gospodarskog subjekta i ponuđenih instrumenata osiguranja, nju je bio problem utvrditi jer u konkretnom slučaju nije poznat kreditni rejting MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka i instrumenti osiguranja izdane garancije u obliku 20 bjanko vlastitih mjenica i 21 bjanko potpisan i ovjeren nalog za prijenos sredstava s izjavama o blokadi računa emitenta, predstavljaju nisku razinu osiguranja garancije.

Uzimajući u obzir navedeno, Vijeće je u svrhu izračuna primijenilo maržu rizika u iznosu od 400 baznih bodova, shodno Odluci Europske komisije, broj: SA.55388 (2020/N) od 8.12.2020. godine, u predmetu ocjene državne potpore u obliku garancije dodijeljene ciparskom poduzeću LNG terminal.

Naime, u navedenoj Odluci Europska komisija prihvatila je izračun iznosa državne potpore sadržane u 100% garanciji države Cipar, utemeljenom na marži rizika u iznosu od 400 baznih bodova koju su primijenile ciparske vlasti u odsutnosti kreditnog rejtinga poduzeća LNG terminal.

Shodno navedenom, Vijeće je utvrdilo kako vrijednost novčanog ekvivalenta državne potpore sadržane u garanciji za garantiranje neopozivog i bezuvjetnog plaćanja svih dospjelih anuiteta iz dugoročnih dužničkih vrijednosnih papira – obveznica emitenta MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka realiziranih u iznosu od 27.436.000,00 KM iznosi 5.203.828,14 KM, odnosno 18,96% u odnosu na vrijednost realiziranih obveznica.

Navedeni iznos državne potpore predstavlja razliku između referentne kamatne stope (koja predstavlja tržišnu kamatnu stopu) od 7,43% (osnovna referentna stopa 3,43% uvećana za maržu rizika od 400 baznih bodova, što predstavlja 4%) i nominalne kamatne stope u iznosu od 3,50%, diskontiran na sadašnju vrijednost, s obzirom da je rok dospijeća obveznica 10 godina.

Diskontna kamatna stopa u konkretnom slučaju iznosi 4,43% godišnje (osnovna referentna stopa 3,43 uvećana za fiksnu maržu 100 baznih bodova ili 1%), shodno članku 6. stavak (3) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Republici Srpskoj.

Shodno navedenom, Vijeće je utvrdilo da nezakonito dodijeljena državna potpora u obliku garancije koju treba vratiti od MH "Elektroprivreda Republike Srpske" Matično poduzeće a. d. Trebinje - ZP "Elektrokrajina" a. d. Banja Luka iznosi

5.203.828,14 KM, uvećano za iznos zatezних kamata koje теку od дана kada су се utvrđene nepravilности pojavile, odnosno od дана izdavanja predmetne Garancije, do дана поврата utvrđenog iznosa.

Sukladno navedenomе, Vijeće је odlučilo као u тоčki 2. dispozitiva ovoga Rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Ovo Rješenje је konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 дана od дана primitka ovoga Rješenja.

Broj UP/I 03-26-1-54-19/21
23. lipnja 2023. године
Istočno Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća за državnu potporu BiH
Dženan Selimbegović, v. r.

На основу чл. 12. став (3) тачка д) и 18. став (3) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 10/12 и 39/20) и члана 193. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), рјешавајући у поступку *ex post* контроле усклађености државне помоћи са прописима о државној помоћи, покренутом на основу пријаве Министарства енергетике и рударства Републике Српске за одобрење државне помоћи у облику гаранције кориснику Мјешовити холдинг "Електропривреда Републике Српске" Матично предузеће а. д. Требиње - Зависно предузеће "Електрокрајина" а. д. Бања Лука за дугорочно задужење емисијом сопствених обвезница, Савјет за државну помоћ Босне и Херцеговине на 136. сједници, одржаној 22. јуна 2023. године, донио је сљедеће

РЈЕШЕЊЕ

- Утврђује се да државна помоћ додијељена у облику гаранције Републике Српске кориснику МХ "Електропривреда Републике Српске" Матично предузеће а. д. Требиње - ЗП "Електрокрајина" а. д. Бања Лука за дугорочно задужење емисијом сопствених обвезница није у складу са Законом о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини.
- Налаже се Министарству финансија и Министарству енергетике и рударства Републике Српске, као даваоцима државне помоћи, да предузму мјере за поврат незаконито додијељене помоћи из тачке 1. диспозитива овог рјешења у износу 5.203.828,14 KM од корисника МХ "Електропривреда Републике Српске" Матично предузеће а. д. Требиње - ЗП "Електрокрајина" а. д. Бања Лука, увећане за износ затезне камате од дана када је незаконита помоћ дата на коришћење до дана поврата њеног износа, и обавијести Савјет о извршеном поврату.
- Ово рјешење биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

1. Ток поступка

1.1. Захтјев за покретање поступка

Савјет за државну помоћ Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет) запримио је 22.06.2021. године, под бројем: УП/И 03-26-1-54-1/21, пријаву Министарства енергетике и рударства Републике Српске за одобрење државне помоћи у облику гаранције Републике Српске кориснику Мјешовити холдинг "Електропривреда Републике Српске" Матично предузеће а. д. Требиње - Зависно предузеће "Електрокрајина" а. д. Бања Лука за дугорочно задужење емисијом сопствених обвезница.

У смислу члана 14. став (1) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Закон), Министарство финансија Републике Српске је својим актом дало консултативно мишљење, број: 06.10/421-237-1/21 од 01.06.2021. године, на пријаву државне помоћи Министарства енергетике и рударства Републике Српске која се односи на издавање гаранције Републике Српске за дугорочно задужење емисијом обвезница МХ "ЕРС" Матично предузеће а. д. Требиње - ЗП "Електрокрајина" а. д. Бања Лука, те у прилогу акта, сходно одредби члана 12. став (2) Закона, доставило Савјету Образац за пријаву државне помоћи Министарства енергетике и рударства Републике Српске.

Уз Образац за пријаву државне помоћи (у даљем тексту: Образац пријаве) подносилац је доставио копије сљедеће документације:

- Одлуке Владе Републике Српске о давању сагласности за издавање гаранције Републике Српске за дугорочно задужење емисијом обвезница МХ "ЕРС" Матично предузеће а. д. Требиње - ЗП "Електрокрајина" а. д. Бања Лука, те у прилогу акта, број: 04/1-012-2-1428/21 од 13.05.2021. године,
- Захтјева МХ "ЕРС" Матично предузеће а. д. Требиње ЗП "Електрокрајина" а. д. Бања Лука, број: 5434/21 од 11.05.2021. године,
- Одлуке Скупштине акционара МХ "ЕРС" Матично предузеће а. д. Требиње - ЗП "Електрокрајина" а. д. Бања Лука о дугорочном задужењу првом емисијом обвезница јавном понудом, број: СА – 1180-4/21 од 05.03.2021. године,
- Закључка Одбора за ревизију ЗП "Електрокрајина" а. д. Бања Лука, број: ОР-6720-3/20 од 25. 12. 2020. године,
- Записника 51. ванредне сједнице Скупштине акционара ЗП "Електрокрајина" а. д. Бања Лука, број: СА – 1180/21 од 05.03.2021. године,
- Одлуке Надзорног одбора ЗП "Електрокрајина" а. д. Бања Лука о дугорочном задужењу првом емисијом обвезница, број: НО – 6730-3/20 од 25.12.2020. године,
- Одлуке Надзорног одбора ЗП "Електрокрајина" а. д. Бања Лука о измени и допуни Одлуке о дугорочном задужењу првом емисијом обвезница јавном понудом, број: НО – 5450/20 од 11.05.2021. године,
- Процјене финансијског стања ЗП "Електрокрајина" а. д. Бања Лука у вези са дугорочним задужењем првом емисијом обвезница јавном понудом из априла 2021. године (Економски институт а. д. Бања Лука),
- Пројекције финансијских извјештаја, биланса стања и успјеха, те биланса новчаних токова за период издавања гаранције,
- Одлуке Владе Републике Српске у функцији Скупштине акционара Акцијског фонда Републике Српске а. д. Бања Лука у МХ "ЕРС" МП а. д. Требиње о давању сагласности МХ "ЕРС" Матично предузеће а. д. Требиње - ЗП "Електрокрајина" а. д. Бања Лука за прву емисију обвезница јавном понудом укупне номиналне вриједности 40.000.000,00 KM, број: 04/1-012-2-563/21 од 25.02.2021. године,
- Одлуке о измени Одлуке Владе Републике Српске у функцији Скупштине акционара Акцијског фонда Републике Српске а. д. Бања Лука у МХ "ЕРС" МП а. д. Требиње о давању сагласности МХ "ЕРС" Матично предузеће а. д. Требиње - ЗП "Електрокрајина" а. д. Бања Лука за прву емисију обвезница јавном понудом укупне номиналне вриједности 40.000.000,00 KM, број: 04/1-012-2-957/21 од 01.04.2021. године, и